СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
РІК XLIX. Ч. 57. Джерзі Сіти, Н. Дж., четвер, 13-го березня 1941. No. 57. Jersey City, N. J., Thursday, March 13, 1941. VOL. XLIX.
ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ЗАКОНОПРОЄКТ Ч. 1776 СТАВ ПОВНОПРАВНИМ ЗАКОНОМ

Після того, як сенат ухвалив законопроект ч. 1776, його треба було щераз завернути до палати представників, аби вона одобрила малу зміну в ньому, зроблену сенатом. Конґрес поспішно це виконав, одобрюючи зміну 317 голосами проти 71. Після того його підписав „спікер" конґресу, Рейборн, та предсідник конґресу Генрі Валас і зараз же його відослано до президента до підпису. Звичайно законопроект лежить ще в президента на бюрку одну добу. Але в цім випадку вже пять хвилин після доручення його до Білого Дому президент Рузвелт підписав його і він став повноправним законом. Президент підписував цей великий історичний документ, що мав шість копій, шістьома перами, а також уживав до цього шість карточок бібул. Після цього він сказав, що ці пера дасть на памятку тим сенаторам і конґресменам, які найбільше причинились до ухвалення цього закону.

Тепер, на основі цього закону президент матиме широкі права в помочі воюючим державам. Ті права такі великі, що президент, коли хотів би цього, своїми зарядженнями міг би втрутити Америку до війни.

Як лиш той закон був підписаний президент відразу підписав декілька інших документів, які леґалізували посилку зброї до Англії. Ця зброя вже була готова і чекала приказу висилки. Тепер вона вже на широкому морі, йде в напрямку Англії. Про склад цеї зброї власти не повідомляють.

Крім цього президент відразу заявив, що буде домагатися від конґресу сім біліонів долярів, щоб при помочи тих грошей можна було на широку скалю будувати найріжнороднішу зброю і посилати її до Англії. Правдоподібно, що велику поміч дістане також Греція і Китай.

ЗА „ЕКОНОМІЧНУ КОНСТИТУЦІЮ"

Сенатор О'Магоней, голова тимчасового національного економічного комітету, на нарадах згаданого комітету заявив, що по війні і по закінченні кампанії зброєння повстане в економічнім організмі Америки велика демобілізація, получена з застоєм і безробіттям. Щоб зарадити цьому уряд готов хапатись найпростіших мір і вслід за тим буде впроваджувати тоталітарний устрій. Вже тепер уряд повинен зобовязатись цього не робити і проголосити для національного господарства свого роду „конституцію", в якій приватний бизнес мав би забезпечені права.

БОРОТЬБА ЗА АТЛЯНТИК ПРИБИРАЄ ВЕЛИКІ РОЗМІРИ, ДОНОСЯТЬ З ЛОНДОНУ

Звідомлення британської адміралції подає, що Велика Британія враз з фльотою союзників втратила на морі в тижні, що кінчиться 2. березня, кораблів на загальну суму 148,038 тон поємности. В тому було 20 кораблів британських, а 9 чужих. Вправді та сума є на половину менша, як це проголосили німці, проте вона дає Британії багато до думання, а властиво до жури. Ось ті втрати вказують, що вже зачалась весняна офензива на морі, яку Німеччина заповідала, та що треба надіятись, що втрати можуть повтарятись, а то ще й збільшатись. Ось те, кажуть в Лондоні, мусить мати на увазі теж і Америка. Вона мусить негайно доставити Британії більшу скількість не тільки літаків, але також і кораблів, в такий спосіб, як це було зроблено з 50 американськими контрторпедовцями, що вже сповняють службу. Далі Злучені Держави будуть мусіти доставляти поживу Англії й конвоювати доставу власними кораблями. Вони теж мусять брати кораблі на направи. І треба буде теж дати Америці своїх моряків до обслуги конвоїв. Як цього не буде, то Британія не може цеї війни виграти. Ось таке передає з Лондону Роберт П. Рост, кореспондент часопису „Ди Ню Йорк Таймс".

БОМБОВИЙ ВИБУХ В ГОТЕЛІ З БРИТІЙСЬКИМИ ДИПЛЬОМАТАМИ

Саме в часі, коли вписувались в готелеву книжку в Істанбулі члени британського посольства, що прибули з Софії по зірванню дипльоматичних зносин Англії з Болгарією, як нагло вибухла пекольна бомба. Ціла долина готелю Пера Пелес зістала знищена. Від вибуху згинуло 7 осіб, турків. З британців було 7 осіб ранених. Між ними було двох дипльоматів. Та британському послови Ренделеви не сталось нічого. Поліція твердить, що це майже певне, що бомба була вложена в пакунки членів посольства ще в Софії. На границі не переглядали баґажу. Далі кажуть, що поїзд був стережений в Софії членами Ґештапо.

АКТИВНІСТЬ НА ВСІХ ФРОНТАХ

Англія відчуває знову сильніший повітряний німецький натиск. Але теж зросли і британські налети на німецькі території. Знову в Африці британці окружають останки італійської армії, що ще ставлять опір.

СТРІЧА РУМУНСЬКОГО ДИКТАТОРА ГЕН. АНТОНЕСКУ З МАРШАЛОМ ГЕРІНҐОМ У ВІДНІ.
(Світлина була переслана до Америки радіом).

РОЗВІЙ НЮЙОРСЬКОГО СТРАЙКУ

НЮ ЙОРК. — Нюйорський страйк автобусових шоферів триває далі. Є малі надії на замирення, хоч посадник Ля Ґвардія робить всі старання, щоб страйк полагодити. Люди дають собі раду в той спосіб, що їздять на підземних залізницях і на „елевейторах". Також уживають таксівок, які тепер роблять добрий бизнес. На пятій евни появились також кінні фякри, які звичайно курсують коло Центрального Парку й жертвують свої услуги старенькім парам, які хотілиб нагадати собі молоді часи, як то вони разом колись фякрами їздили по парку. Тепер їх служба набрала більше практичного характеру.

Закиди комунізму.

Конґресмен Даєс заявив, що нюйорський страйк автобусників є спровокований комуністами. Нюйорська юнія транспортових робітників головою якої є відомий зо своїх симпатій до комунізму, Майкел Квил, була все просякла комунізмом. Тепер ця юнія вивела автобусників на страйк не даючи компаніям ні посадникови Ля Ґвардії нагоди цей страйк полагодити мирно, говорив Даєс. Ля Ґвардія недаром назвав цей страйк „траґічною помилкою", а страйкових провідників „впертими". Він не робив цього з браку симпатії до робітників, говорив Даєс.

ДОМАГАННЯ ПІДВИШКИ ПЛАТ ВУГЛЕКОПАМ.

НЮ ЙОРК. — На нарадах представників робітників копалень мягкого вугля, що репрезентували 450,000 робітників, голова юнії вуглекопів, бувший голова К.П.О., Джан Луїс, заявив, що вуглекопи зачнуть домагатись від компаній підвишки плат на одного доляра на день, а також ґварантії, що компанії дадуть вуглекопам нагоду випрацювати що найменше 200 днів у рік. Бажання підвишки Луїс між иншим арґументував тим, що інфляція в Америці неминуча, тому треба піднести число грошевих одиниць. На тих нарадах були також представники вуглекопів залізної руди, які також будуть домагатись підвишки плат.

ВИЙШОВ РЕПУБЛИКАНСЬКИЙ ПРЕДСТАВНИК.

НЮ ЙОРК. — Минулого вівтірка вийшов на конґресового представника Джозеф Болдвин, який побив демократичного кандидата Альфанджа. Третій кандидат, Конолі, якого піддержували комуністичні елементи, дістав ледви 4,000 голосів, до Болдвинових 23,200, а Альфанджових 16,690. Вибори відбувались в 17 дистрікті, в якім помер попередний конґресмен Кенет Стимсон, теж з Републиканської Партії.

ТЕЛЕҐРАМИ З АМЕРИКИ ДО ЮГОСЛАВІЇ.

ВАШИНҐТОН. — Югославські кола в Вашинґтоні заявили, що багато американських організацій югославського походження, себто сербів, хорватів, словінців, вислало телеґрами до югославського уряду з проханням, щоб той не уступав перед напором німців і забирав тверде становище.

ПРО ЛЕТУНСЬКІ КАТАСТРОФИ.

ВАШИНҐТОН.—Департамент війни видав успокоюючу заяву у звязку з теперішніми летунськими катастрофами. В тій заяві говориться, що збільшення теперішніх летунських катастроф стоїть у звязку з експанзією летунської фльоти. Безперечно, деколи катастрофи лучаються у звязку з малим досвідом летунів, але серед таких обставин, як нині, цього годі уникнути.

АРЕШТОВАНО ДВОХ НІМЕЦЬКИХ ПРОПАҐАНДИСТІВ.

ВАШИНҐТОН. — Федеральні аґенти арештували двох німецьких громадян, д-ра Заппа і його помічника Тонна, за те, що вони не зареєструвались як „чужі аґенти", хоч займались пропаґандою в користь Німеччини. За більшим окупом їх випущено на волю до часу судової розправи.

ПРОТИЛЕТУНСЬКЕ СХОРОНИЩЕ.

НЮ ЙОРК. — Нюйорський готель Алертон на власну руку побудував протилетунське схоронище для своїх гостей, на випадок, як би Ню Йорк бомбардували ворожі літаки. Це схоронище оглядали представники нюйорської влади і вони дуже хвалили його. Воно знаходиться 45 стіп під землею і має всі вигоди, які серед тих обставин тільки можна мати.

ХВАЛЬБИ НА АДРЕСУ РОСІЇ.

НЮ ЙОРК. — Перед стейтовим комітетом дослідів комуністичної діяльности по нюйорських школах свідки зізнавали, що учителі-комуністи, заняті в Сити Каледжу, в можливо найкращих кольорах малювали Совети перед своїми студентами, кажучи, що справжня демократія є тільки в Советах і що там люди пливають у розкошах, їдять печені гуси, бавляться і цілу ніч співають революційні пісні. Водночас ті учителі малювали чорно все, що американське.

ТУРЕЧЧИНА НІБИ ЗАПЕВНЕНА, ЩО СОВЄТИ НЕ ПІДУТЬ ПРОТИ НЕЇ

АНКАРА (Туреччина). — Асошіейтед Прес подає, що дипльоматичні кола в Анкарі запевняють, що Вячеслав Молотов, советський премієр і комісар заграничних справ, заявив турецькому амбасадорови в Москві, що Туреччина не потребує лякатись нападу з боку СССР, колиб знайшлася у війні. Ті самі кола розповідають ще й те, що німці вже всадовились в болгарських пристанях над Чорним морем і виставили там далекострільні гармати, щоб при їх допомові контролювати плавбу на морі. Ще далі кажеться про німецькі літаки, що літали над турецькими укріпленнями, що є вздовж болгарської границі, при чому зазначується, що ті літаки були обстрілювані турками.

НОВІ БРИТІЙСЬКІ СИЛИ В ГРЕЦІЇ.

БІЛГОРОД. — Ходять слухи, що до Греції прибули свіжі британські сили з Африки, та що треба надіятись кожної хвилини виладування британських військ у пристані Сальоніки.

„ВІЛЬНИЙ І НЕЗАЛЕЖНИЙ НІМЕЦЬКИЙ ЧАСОПИС".

ЛОНДОН. — Такий часопис виходитиме в Анґлії. Британська влада вже дала на нього дозвіл. Також уже пороблені всі потрібні приготовання. Часопис бере собі за завдання зґромадити біля себе „вільних німців" і створити з них в аліянтській армії „вільну німецьку частину". Це має бути спосіб орґанізування німецьких іміґрантів, що мусіли покинути Німеччину, чи втікли з неї й не погоджуються з тим, що тепер у ній діється. Ініціятори заявляють, що вони взялися з'ідеитити „рій, яку годі собі уявити", себто існування „вільного, незалежного німецького щоденника".

ЩО ГОВОРИЛИ?

МОСКВА. — Кажуть, що вартувалоб знати, що говорили з собою британський амбасадор Крипс і А. Вишинський, заступник народнього комісаря заграничних справ. Крипс мав розмову з Вишинським зараз по повороті з Анкари, де мав наради з британським міністром заграничних справ, Антоні Іденом, і ген. Ділем, начальником британського ґенерального штабу. Крипс теж відбув наради і з турецькими політичними і військовими провідниками. Усе те, очевидно, було теж порушене у згаданій розмові, про яку одначе знаємо тільки те, що вона відбулась.

ДИПЛЬОМАТ ПЕРЕЙШОВ НА ЖУРНАЛІСТИКУ.

БЕРЛІН. — Джан Кюдаги, бувший американський амбасадор до Бельгії, покинув дипльоматію і став звичайним американським кореспондентом, що слідкує за новинами, що виринають в німецькій столиці. Кюдаги заявив, що його теперішнє становище не має нічого спільного „з політикою". Я є, казав він, одним з журналістів, і це все.

ДРУГА АМЕРИКАНКА БРИТІЙСЬКОЮ ПОСОЛКОЮ.

ЛОНДОН. — Консервативна партія виставила кандидаткою на посольський мандат з Бодмин паню Б. Ратбон. Вона кандидувала на місце свого чоловіка, офіцира і військового летуна, що був убитий підчас бомбардування німецької території. Ніхто інший не виставив кандидатури і пані Ратбон засяде в палаті послів. Вона є уроджена в Америці. Походить з Бостону. В Злучених Державах перебувають її діти, які вона повідомила телефоном про свій вибір. По лейді Астор є вона другою американкою, що дісталась до британського парляменту.

БРИТАНІЯ ДІСТАНЕ ПЕВНО ПОТРІБНУ ДОПОМОГУ.

ЛОНДОН. — Британський міністер летунства, сер Сиклер, запевнив британців, що американська допомога прийде до Англії в сам час, себто тоді, коли боротьба за Атлянтик буде в повнім розгарі. Він запевнив послів у парляменті, що надійдуть з Америки самі найкращі, найскоріші й найсильніші літаки. І тому дурна є, казав він, надія Ґебельса на те, що американська допомога прийде запізно, як це проголошує раз-у-раз націстівська пропаґанда. Далі Сиклер заявив, що боротьба з Ґітлером не буде легка, але проте перемога буде таки по британській стороні, якщо Ґітлер не виступить з якимсь чудом, себто з тою „тайною зброєю", яку він заповідає. Та коли брати під увагу все те, що можна обняти уявою, то Британія є на те все підготована і з того боку Німеччина її в нічому не заскочить.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення мае бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати свое оголошення.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з пятниці (з англійською частиною):		Friday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзі Сіті і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

РУКА РУКУ МИЄ

Час від часу появляються в Америці чутки про наближаюче ся зірвання німецько-російського братання та про скорий вже початок німецької кампанії проти большевицької Росії. Кілька днів ці чутки піддержував один радіовий коментатор, покликуючися при тому на одного визначного американського заграничного кореспондента, що, мовляв, щойно вернувся з Европи; там він, мовляв, перебував між іншим в Німеччині, і в Берліні мав розмови з дуже визначними військовими людьми, які його запевняли, що Німеччина почне до 90 днів кампанію проти Росії за захоплення України для пшениці й Кавказу для нафти...

Зогляду на ці й подібні чутки не від речі буде підчеркнути статтю берлінського кореспондента „Ню Йорк Таймсу" С. Брукса Пітерса, в останньому недільному числі того часопису. Стаття навязує до відомої заяви большевицького уряду проти становища Болгарії до оси. Пітерс приписує цій заяві зовсім невелике значіння: мовляв, цею заявою Росія зовсім не хотіла піднести протест проти болгарської політики, а тільки зазначити, що вона, Росія, все ще находиться на політичній арені. Спеціяльно зовсім не можна з цього робити припущення про можливість якихнебудь потрясень з того поводу в російсько-німецьких відносинах.

На думку Пітерса, російсько-німецькі відносини спираються зовсім ясно на так званій реалістичній політиці. Большевицький уряд у Москві не має ніякої любови до націстичного уряду в Берліні, а націстичний уряд не має ніякої любови до большевицького уряду в Москві. І нема, на думку Пітерса, ніякого зближення між ідеєю комунізму й націзму. Що одно справді існує, то це зрозуміння спільности інтересів у даній ситуації. І большевицькому урядові в Москві й націстичному урядові в Берліні просто тепер вигідно не воювати один проти одного, але піддержувати себе взаїмно. З цеї спільної політики Німеччина дістала великі користи, політичні й економічні. Вона могла здобути легко великі краї й дістала багато сирівців: збіжа, нафти, тощо. Зате Росія теж загарбала великі території й дістала, або принаймні сподівається дістати, важні для себе фабричні продукти, машинове наряддя, прецизійні струменти, фабричну машинерію.

Пітерс каже, що близьких, приязних суспільних або товариських звязків між націстами й комуністами дуже мало. Кожна сторона живе далі відрубно від другої, в своїм тісно відмежованому світі. Одначе з цього ще зовсім не можна робити висновку, що ті звязки, які існують, можуть бути так легко зірвані. Ні одна сторона другої в нічому не дурить, і власне для цього ці взаємовідносини можуть довго ще тривати.

УКРАЇНСЬКИЙ КОМУНІСТ ПРОТИ ДЕСПОТА СТАЛІНА

(Вальтін, б. член комінтерну, згадує українського комуніста Бандуру).

„Ян Вальтін" — це псевдонім бувшого комуністичного агента Комінтерну, німця з походження. В роках 1921 до 1933, цебто до приходу Гітлера до влади в Німеччині, Вальтін працював по світових пристанях, організував криваві страйки, вуличні заворушення і революційні забурення. В 1933 коли його післав Комінтерн до Німеччини, його арештувало Гештапо й страшно катувало в одному з німецьких концентраційних таборів. Він перейшов вкінці на службу Гештапо й тим робом втік закордон, лишаючи як закладників в руках німецької поліції, свою жінку Фірелей та одного сина.

Його книжка п. з. **„З ночі"** видрукувана в Америці в місяці січні 1941, зробила велику сензацію своїм розкриттям підземельного життя в Европі. За Вальтіном слідять пильно ГПУ та Гештапо, бо обидві мають окремі з ним порахунки. Його дім в Злучених Державах є вкритий справжньою таємницею. По смерті б. шпигуна Сталіна, Кривіцького, Вальтін побоюється, що й за ним вислані сталінські агенти, щоб змести його з лиця землі.

Підчас його терористичної діяльности в Лос Анжелес, він був засуджений на чотири роки тюрми в Сен Квентін, і в кримінальних протоколах тої вязниці стоїть записане його імя як Ричард Юлій Герман Кребс.

В своїй діяльности як один з найнебезпечніших агентів Комінтерну, Вальтін стрічався з українськими комуністами; всі вони були розчаровані та обвинувачували Сталіна в жорстокому виголоджуванню України. Його згадка про якогось українського комуніста **Бандуру** кидає яскраве світло на відносини в Совєтській Україні.

o

ГПУ пориває червоного еретика.

На протязі шістьох місяців 1932 р., німецький апарат ГПУ в Гамбурзі виконав чотири пірвання, неприхильних собі людей, та їх відвезено до Москви. Довга рука постигла також, каже Вальтін, його приятеля, українця Бандуру, якого він навчився любити й шанувати в часах, коли він був провідником корабельних агітаторів в Антверпії.

Бандура, який вступив до Комуністичної Партії тому, що любив бунтівничий дух корабельних робітників, представляв в Гамбурзі, куди його перенесено, найбільш патетичну особу. Вічно в лахах та поштуркуваний „стопроцентовими" сталінцями, був проте льояльний та неутнутий, коли ходило про оборону інтересів моряків. За всі його услуги, трактували його в партії як викидка та еретика.

Бандура був крайно нещасним. Від ранньої молодости не знав кращої долі. від боротьби за клясові інтереси, каже Вальтін. Він безнастанно запивався алькоголем, який діставав з французьких кораблів.

„Я живу в страшному світі, ніхто не розуміє мене", часто повторяв він в тоні зневіри, а „всіх, що були добрі для мене, я стратив — мою жінку, моїх приятелів, моїх дітей; усіх, усіх!" Ось така глибина зневіри, страшно потрясала, пише Вальтін.

„Що, вкінці, ваші люди хотять, щоб я робив, прошу вас, скажіть мені" — запитував. Я не міг, каже Вальтін, йому ніяк помогти. Тільки ці, що знають, як комуністи вміють відокремлювати кого небудь підозрілого в єресі, можуть зрозуміти положення Бандури. Це страшна метода. Це те саме, що позбавити рибу води, однак держати її живою.

Далі пише Вальтін таке:

Одного ранку, Гуго Маркс, блідий та небезпечний агент ГПУ, явився в мойому мешканні, скоро замкнув двері та прошептав мені:

„Ми мусимо скінчити з Бандурою!"

„Чому?"

„Ми підглядали його дуже пильно. Він справляє нам труднощі вже довгі роки. Хто знає, чи він не є на услугах Троцького?"

Я простогнав: „Якщо Бандура є троцкіст, то я є християнським вченим!"

Гуго Маркс подав мені тоді лісту московських кораблів:

„Оце є кораблі, на яких Бандура агітував проти совєтського уряду за останні дванацять місяців. Я маю писані донесення з кожнього корабля".

„Якуж саме агітацію він вів?" питаю.

„Він твердить, що комуністична Партія під Сталіном зробилася цілком незалежна від російського пролетаріяту. Ось це його власні слова". Демократичний централізм зробився бюрократичним централізмом. В Росії нема соціялізму, але є диктатура контрреволюційної кліки евнухів. Щоб привернути владу робітників, Сталін мусить бути усуненим! Щож ти на це?"

Я мовчав, пише далі Вальтін. Це не були видумані обвинувачення. Бандура знав знаменито про все, що діється в Совєтському Союзі. Бандура, не зважаючи на свою безпритульність, був селянином. Він знав значіння голоду, інспірованого самими людьми. Він знав добре про те, що то відділи ГПУ роблять селянам на Україні. Тому Бандура як неустрашимий революціонер, зареагував проти того, як тільки міг.

„Бандура", продовжував Гуго Маркс, „каже російським робітникам, що робітники в інших державах ненавидять Сталіна. Один з моряків на „Красному Профінтерні" запротестував проти цього. Він сказав Бандурі, що він читав в „Правді", що товариш Сталін тішиться любовю та довірям світового пролетаріяту. Бандура відповів на те, що „Правда" бреше, та що ніхто не любить Сталіна.

„Ну, щож ти зробиш з ним, виженеш з партії?"

„Ні, ми вишлемо його!"

„До Совєтського Союзу?"

„Це залежить, як нам вдасться цю справу вирішити. Це Берлін, що має рішати в дійсній справі. Низові товариші не сміють знати нічого. Їм треба сказати, що Бандура був висланий на „місію" до Польщі!"

Гуго Маркс відійшов.

День пізніше я бачив Бандуру.

„Товаришу Бандура", сказав я йому, „я знаю, що ти можеш держати тайну".

Бандура був напів пяним. Він повернув з інспекції французьких кораблів в пристані. Він показав на своє серце й сказав: „Багато тайн замкнено тут. Вони певні з Бандурою, бо він нікому їх не зрадить"!

„ГПУ має донесення про твої розмови на совєтських кораблях. Вони не люблять цього. Ти мусиш зникнути за всяку ціну. Їдь до Ротердаму або до Марсилії".

Бандура сміявся: „Ти хочеш конечно позбутися мене?"

„Я говорю серіозно, я перестерігаю тебе перед небезпекою!"

„ГПУ має такий самий запах як вбивники Карла Лібкнехта", сказав Бандура. „Вони є зрадниками, а не я".

„Та всежтаки, вони мають силу та владу!"

„А я маю віру, товаришу"... Я є людиною, що ширить заразу. Будь здоров. Скажи твоїй жінці, що я дякую їй за все добре, що вона зробила для мене".

o

Бандура не покинув Гамбургу. Його схопили агенти ГПУ та держали девять днів в тайному сховку при 19. Кольгофен вулиці. В перших днях лютого 1932 року, в ночі, його забрали на палубу совєтського корабля „Дніпро". Бандура не ставив жадного опору. „Дніпро" поплив до Ленінграду.

Бандура був першим з чужосторонних комуністів, що були післані на Соловецькі Острови на Білому морю, на острови „сліз, що переміняються в лід".

„Що сталося з товаришем Бандурою?" — запитували „активісти" нераз, коли його нестало між ними.

„Він висланий до Гдині!" — була відповідь.

Три тижні пізніше пішла в рух нова „легенда". „Товариш Бандура арештований польською поліцією в Гдині".

В бігу дальших подій, цей вічно непримирений українець пішов в забуття...

„ПОСТУПОВА ПОСОЛКА"

(З Канади).

До канадійського федерального парляменту вибрано в березні м. р. в часі загальних виборів одинокy жінку посолкою і то ще з „поступової" (прогресивно - фармерської) групи. Вибрано її з округи Норт Бетельфорт у північним Саскачевані. У тій окрузі мешкає, як відомо, теж і поважне число українських фармерів, що, без сумніву, голосували на фармерку, паню Нілсен, не сподіваючись, очевидно, на яке жіноче гаддя, хоч сповидно „поступове", вони голосують.

Ця „поступова" посолка почала недавно обїжджати більші західньо-канадійські міста і виголошувати промови. Десь у першій половині лютого завитала вона і до міста Саскатуну, в якого околиці мешкає споре число українців, і виголосила тут свою посольську промову в одній з найбільших міських церков. Як подає часопис „Стар Фенікс", посолка Нілсен, як звичайно роблять це „поступові" посли, критикувала гостро домініяльний уряд, одначе не лишила в спокою й українців, хоч українці в уряді, чи навіть в урядовій партії не мають свого представника, а п. А. Глинка, одинокий у парляменті посол з українського роду, належить таксамо до опозиції, як і посолка Нілсен.

Згадана посолка, як подає часопис „Стар Фенікс", у брудний спосіб накинулась на українців і дуже важко їх очернила, закидуючи канадійським українцям, що вони є прихильниками Гітлера і ворогами Канади і В. Британії. І немов взивала канадійську поліцію, щоб їх всіх виарештувала і посадила до таборів інтернованих. Водночас пані Нілсен станула в обороні комуністів українського походження. Вона дуже їх жалувала за те, що уряд багато з них вислав до таборів інтернованих, а їхні домівки позамикав, а салі в тих домівках винаймає другій ґрупі українців, яку то групу пані. Нілсен уважає за чистокровних фашистів, наслухавшись, очевидно, байок і брехонь тихже большевиків, що представляють себе завжди „демократами", коли прийдеться їм мати до діла з радикальніше настроєними і по англійськи говорячими канадійцями. Що більше пані Нілсен відважилась іще, не маючи на це найменшого доказу, пустити байку, а заразом і нікчемну брехню, що „українці зложили гроші і купили золотий годинник Гітлерови". Розуміється, що такого ще ніколи і ніде не писала про українців навіть найбільше ворожа українцям англійська преса в Канаді. І тому годі зрозуміти, де це та „славна" і „поступова" посолка вичитала такі несотворені небилиці!

От таку подяку дістали саскачеванські українці від „поступової" посолки, на яку неодин з них віддав свій голос, сподіваючись, що буде боронити українців від наклепів у федеральнім парляменті. Правдою є, що в місті Ріджайні винаймили салю в сконфіскованім большевицьким домі українці греко-католики, та чейже їх ніхто не може підозрівати в тому, що вони фашисти чи гітлерівці, чи в тому, що купували золотий годинник для того Гітлера, що переслідує католицьку церкву в Німеччині й якого осудив іще покійний Папа у своїм посланню.

З другої сторони дивно якось, що „поступова" посолка не читала нічого доброго про канадійських українців в англійських часописах, а саме, що не чула про те, що в провінції Саскачеван до експедиційного канадійського корпусу, який вислано вже за море до Англії, пропорціонально найбільше зголосилось до армії саскачеванських українців-націоналістів. Писали про це саскачеванські англійські часописи. Говорили про це визначні саскачеванські люде по англійськи. І писав про це теж професор Кіркконел у торонтонських часописах. Та посолка Нілсен, ще і „поступова", нічого про це не знає, неначе би не мешкала в Саскачевані, але десь в Юконі або на північнім бігуні!

Причиною такого явища є слабість канадійських як і американських, по англійськи говорячих горожан до тих, що, як от комуністи, вміють хитро грати на їхніх сентиментах, прикриваючись „демократією". Під покришкою гарних слів зєднують собі довіря поступових елементів у Канаді й Америці, хоч в дійсности з демократією нічого спільного не мають. Спілка Гітлера зо Сталіном повинна чейже вже раз переконати ті „поступові елєменти", що комуністам скорше „по дорозі" з фашизмом і гітлеризмом, як з демократією.

ЮЛІЯН ТАРНОВИЧ.

ІСТОРІЯ ЛЕМКІВЩИНИ

(38)

Та коли в березні 1913 р. по довгих заходах вдалося врешті заложити у Львові Стрілецьке Товариство, молодь горнулася до тієї організації цілою душею, бачучи можність переведення в чин своїх намірів. На Кайзервальді (у Львові) відбувалися маневри та військові вправи, молодь, передусім студенство, старалася — хоч теоретично набрати військового знання. На підчеркнення заслуговує факт, що мілітаристичне підготовлення було тодішнє львівське жіноцтво, яке на сором мужеському полу, більш від нього розуміло конечність боєвого виховання; жіноцтво зібране на сходинах дня 14. грудня 1912 р. вибрало Виконуючий Жіночий Комітет, що кілька разів звертався до громадянства із візовою, а навіть закликав до „збирання фонду для оборони прав України". З великою повагою та гідністю українське жіноцтво підчеркнуло, що вона на випадок війни з Росією звертатиме настрої мас в сторону Австрії, але лише так довго „як довго її інтереси згідні з інтересами й національною гідністю українського народу". Та проте старше громадянство, хоч як з призирством ставилося до всяких воєнних починань, не заложило рук в момент, коли стало ясно, що війна не минуча.

Дня 1. серпня 1914 р. повстає у Львові Головна Українська Рада — всеукраїнський парлямент і екзекутива, що взивав на себе покликання до життя Української Добровольчої Армії. Перша стрілецька сотня зорганізувалася під проводом ст. І. Чмоли та дня 5. серпня 1914 р. вирушила до Гаїв. По інших містах Галичини повстали повітові центри, що займалися вербунковою акцією. Кожний повітовий Комітет складався з 5 членів і мав відділ Червоного Хреста.

Але молодій українській стрілецькій армії довелось на кожному кроці змагатися з перепонами, що їх робили всякі вороги українського руху. Передусім болюче давався відчути брак відповідної зброї, мундурів та грошевих засобів. Стрільці одержали старі неуживані кріси „верндлі", а на фінансування української добровольчої армії призначив австрійський уряд 50 тисяч корон, тоді, як львівський магістрат призначив на організацію польського легіону півтора міліона австр. корон.

Тимчасом на схід. фронті Австрія понесла перші невдачі. Це дозволило давнім противникам українського руху зачати нагінку на „руську зраду". Людці, що загрожені суцільним українським рухом, попирали як його противагу москвофілів і густо - часто, щоб розбити здоровий український організм, ставали в їхній обороні та давали їм захист, — використали тепер положення в цей спосіб, що „відповідальність за передвоєнні затії москвофілів розтягнули на цілий український нарід без різниці партійної приналежности та політичного переконань", обвинувачуючи його перед австрійським урядом за шпионажу на користь Росії. „Вороги нашого народу не зжахнулися перед найнікчемнішою провокацією і з чистим серцем і сумлінням слали сотні й тисячі нашого народу на шибениці й стоксрать гірші від смерти моральні і фізичні муки по тюрмах і концентраційних таборах".

Російське військо під проводом кн. Николая Николаєвича посувалося чимраз дальше в Галичину, а австрійська армія подавалася на заздалегідь приготовані становища в Карпатах.

Ранком 30. серпня 1914 р. виїхали Стрільці зі Львова до Стрия, а дня 3. вересня москалі заняли Львів. На радощах витав Стрий Українське Стрілецтво; стрийське громадянство витало його як національне українське військо, що „крісами й багнетми почне писати нову сторінку Історії України. Але стрийська австро-угорська військова команда ворожо віднеслась до Українського Стрілецтва — обмежуючи добровольців до „двох тисяч інтелігентних та гідних довіря людей". Наказ виконано в цей спосіб, що в рядах Стрілецтва залишилися переважно, ці, що походили з околиць занятих москалями й не мали куди вертати.

Дня 4. вересня Стрільців завагоновано та ніччю 5. вересня опинилися вони на стації Страбічево-Горонда — по тамтому боці Карпат, 13 км. на південний захід від Мукачева, де закладено перший кіш Українського Січового Стрілецтва.

Зразу творили Стрільці три, неоформлені відділи звані „курінями", але щойно 7. вересня утворено з добровольчої маси десять повних сотень, себто два і пів куріня.

Команду І. куріня з сотнями Дідушка, Дудинського, Гірняка й Будзиновського доручено д-рові Михайлові Волошинові, адвокатові зо Львова.

Команду II. куріня зо сотнями Горука, Семенюка, Барана й Букшованого віддано Гриців Коссакові з Бережан.

Врешті завязок III. куріня з сотнями Рожанківського й Вітовського віддано д-р Степанові Шухевичеві, адвокатові зо Львова.

В днях 8—11 вересня 1914 р. важився під Львовом великий бій австро-угорських військ з москалями. Команда австрійських військ мусіла відступити та рішилася боронити півдня монархії гребенем карпатських верхів. По Галичині розіллялася повінь московських військ, лиш тільки Перемишль стояв незобутий, мов острів та вдержався під проводом ген. Кусманека аж до 22. березня 1915 р., змушений врешті внаслідок вичерпання муниції та харчів здатися противникові.

(Дальше буде).

Ґібральтар обіймає простір, що виносить ледви дві квадратові милі. Його населення виносить 17,000.

Канада мала в обслузі під кінець 1939 р. 1,397,272 телефонів, що пересічно виносить 12.35 телефонів на 100 душ населення.

Нещастя.

— Що там сталося Іване?

— Нещастя, прошу єгомосця.

— Та яке нещастя?

— Та дав Бог сина й треба охрестити.

ANNUAL STATEMENT OF UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, 1940

	Mortuary Fund	Disability Fund	Miscellaneous Trust Funds (Nat'l, Orph's, Concord	Juvenile Fund	Expense Fund	Totals
Balance from Previous Year	**$4,456,952.90**	**$80,190.56**	**$217,873.97**	**$454,263.98**	**$365,386.78**	**$5,574,668.19**
Income from January 1, 1940 to December 31, 1940.						
Payments received from members during first 12 months of benefit protection of which all or a part is used for expense*	486,129.57			34,106.81	133,960.31	654,196.69
All other payments or premiums received from members*	11,489.41	25,147.76			17,927.33	54,564.50
Total Payments received	497,618.98	25,147.76		34,106.81	151,887.64	708,761.19
Membership fees actually received			6,286.94			6,286.94
Total received from members	497,618.98	25,147.76	6,286.94	34,106.81	151,887.64	715,048.13
Gross interest on mortgage loans	60,102.03	1,797.45	2,966.73	8,026.85	1,425.96	74,319.02
Gross interest on bonds $67,325.74, less $4,200.66 accrued interest on bonds acquired during the year	53,322.75	686.01	2,079.28	6,347.01	690.03	63,125.08
Gross interest on liens and loans on certificates of members	8,304.13					8,304.13
Gross interest on deposits in trust companies and banks	527.19	11.05		656.35	91.31	1,285.90
Gross interest from all other sources			87.39			87.39
Gross income from society's property, including $6,000.00 for society's occupancy of its own building	139,785.46	1,077.20	10,217.09	9,315.64		160,395.39
Total income from investments	262,041.56	3,571.71	15,350.49	24,345.85	2,207.30	307,516.91
Sale of lodge supplies					17.15	17.15
Acquisitions thru merger & other recoveries			325.94		1,011.81	1,337.75
Dividends to members unclaimed—Cancelled	25.90					25.90
Profit on Canadian Exchange	50.67					50.67
Grants returned to National Fund			356.18			356.18
Donations to Indingent Fund		275.00				275.00
Orphans Fund			11,078.09			11,078.09
Gross profit on sale or maturity of ledger assets, viz: Bonds	12,887.17		182.21	1,380.62		14,450.00
Total Income	**772,624.28**	**28,994.47**	**33,579.85**	**59,833.28**	**155,123.90**	**1,050,155.78**
Amounts carried forward	**$5,229,577.18**	**$109,185.03**	**$251,453.82**	**$514,097.26**	**$520,510.68**	**$6,624,823.97**

	Mortuary Fund	Disability Fund	Miscellaneous Trust Funds (Nat'l, Orph's, Concord	Juvenile Fund	Expense Fund	Totals
Amount brought forward	**$5,229,577.18**	**$109,185.03**	**$251,453.82**	**$514,097.26**	**$520,510.68**	**$6,624,823.97**
Disbursements from January 1, 1940 to December 31, 1940.						
Death claims	205,695.02			3,952.00		209,647.02
Permanent disability claims		25,500.00				25,500.00
National Fund			4,205.00			4,205.00
Dividends to members	52,139.79			1,954.50		54,094.29
Orphans Fund			12,381.15			12,381.15
Transfer of equities to Adult Dept.				7,673.45		7,673.45
Net benefits paid	257,834.81	25,500.00	16,586.15	13,579.95		313,500.91
Surrender values	40,679.87			1,468.92		42,148.79
Total benefits and payments made to members	298,514.68	25,500.00	16,586.15	15,048.87		355,649.70
Commissions and fees on payment by members				38.93	33,252.90	33,291.83
Compensation of managers and others not paid by commission for services in obtaining new benefit protection				6,485.41	16,893.71	23,379.12
Athletics and traveling expenses					4,392.48	4,392.48
Grants to New Branches					125.00	125.00
Medical examiners' fees $200.00, Inspection of risk $4,805.35				42.00	4,963.35	5,005.35
Salaries of home office employees, No. 8				4,363.47	4,853.40	9,216.87
Salaries and all other compensation of officers, trustees and committees					9,900.00	9,900.00
Traveling and other expenses of officers, trustees and committees					6,736.12	6,736.12
Collection & Tax charges	79.63			12	12.88	92.63
Insurance Department fees and expenses					1,429.32	1,429.32
Rent including $6,000.00 for society's occupancy of its own building					6,000.00	6,000.00
General office maintenance and expense				17.25	2,422.79	2,440.04
Advertising, printing and stationery				982.03	5,112.93	6,094.96
Postage, express, telegraph and telephone				300.25	2,144.11	2,444.36
Lodge supplies				264.52	935.88	1,200.40
Official publication				5,700.00	43,140.00	48,840.00
Expense of Supreme Lodge meeting					3,197.06	3,197.06
Legal expense in litigating claims			30.00		70.50	100.50
Other legal expenses	645.00			70.00	2,288.94	3,003.94
Furniture and fixtures					2,254.16	2,254.16
Taxes, repairs and other expenses on real estate	103,179.89	572.64	7,950.58	4,787.57		116,490.68
Actuarial & Statistical Exp.				225.00	1,462.89	1,687.89
Bonds of Supreme Officers					506.25	506.25
Rent of Safe Vault, Robbery & Workmen's Ins.				34.50	271.98	306.48
Federal and State taxes on wages paid				174.49	552.86	727.35
Concord Fund			4,152.56			4,152.56
Maintenance of Printing Plant					79.10	79.10
Gross loss on sale or maturity of ledger assets, viz:						
(a) Mortgage loans	345.68	875.00				1,220.68
(b) Bonds	406.25					406.25
(c) Loans to Certificate Holders	113.12					113.12
Gross decrease, by adjustment, in book value of ledger assets, viz:						
(a) Real Estate			2,752.50		40,747.50	43,500.00
(b) Printing Plant and Book Inventory					4,672.73	4,672.73
Total Disbursements	**$ 403,284.25**	**$26,947.64**	**$ 31,471.79**	**$ 38,534.41**	**$198,418.84**	**$ 698,656.93**
Balance before transfers	**$4,826,292.93**	**$82,237.39**	**$219,982.03**	**$475,562.85**	**$322,091.84**	**5,926,167.04**
Transfer to and from (net)	—180.00		—7,133.03		+7,313.03	
Balance	**$4,826,112.93**	**$82,237.39**	**$212,849.00**	**$475,562.85**	**$329,404.87**	**5,926,167.04**

SUMMARY OF TRANSFERS

Date of transfer	From the	To the	Amount
June 30, 1940	Orphans Fund	Administration Fund	$7.133.03—Section 47 of By-Laws
Various Dates	Mortuary Fund	Contingent Fund	180.00—Section 47 of By-Laws

DISTRIBUTION OF ASSETS AND LIABILITIES
(in Juvenile Fund, Column 4, Page 5 showing the Mortuary and Expense Funds)

	Mortuary Fund	Expense Fund	TOTAL
(a) Total Ledger Assets per "Balance"	$ 383,190.85	$ 92,372.00	$ 475,562.85
(b) Add total interest and rents due and accrued	2,903.51	859.83	3,763.34
(c) Add all other non-ledger assets	147.39	61.15	208.54
(d) Gross Assets	**$ 386,241.75**	**$ 93,292.98**	**$ 479,534.73**
(e) Deduct Assets, not admitted	2,207.14	4,060.88	6,268.02
(f) Total Admitted Assets	**$ 384,034.61**	**$ 89,232.10**	**$ 473,266.71**
(g) Total unpaid claims and other liabilities	3,218.68	1,971.89	5,190.57
(h) Reserves	63,443.00		63,443.00
(i) Total liabilities and reserves	**$ 66,660.68**	**$ 1,971.89**	**$ 68,632.57**
(k) Unassigned funds	317,373.93	87,260.21	404,634.14
(l) Total to balance	**$ 384,034.61**	**$ 89,232.10**	**$ 473,266.71**

LEDGER ASSETS

Book value of Real Estate	$1,067,202.51	$
Mortgage Loans on Real Estate, first liens	1,411,820.43	
Advances to Mortgagors	21,033.22	
Liens, loans or other credits on certificates of members	570,243.66	
Book value of Bonds, $2,351,670.33; Stocks $3,320.00	2,354.990.33	
Deposits in trust companies and banks not on interest $420,212.69; on interest $63,899.76	484,112.45	
F. H. A. Certificate of Claim	405.08	
Notes Receivable on Printing Plant and Machinery	2,925.00	
Printing Plant, equipment and book inventory	13,434.36	
Total Ledger Assets		**5,926,167.04**

NON-LEDGER ASSETS

Gross interest due, 3,375.43 and accrued, $9,651.95 on Mortgages	$ 13,027.38	$
Gross interest due, $24,271.14 and accrued, $8,798.94 on Loans to Certificate Holders	33,070.08	
Interest due on Bonds not in default	17,106.31	
Interest accrued on Deposits in Banks	49.17	
Rents and interest accrued	988.25	
Total interest and rents due & accrued		**64,241.19**
Payments actually collected by subordinate Lodges and not yet turned over to Supreme Lodge	2,304.44	2,304.44
Gross Assets		**$5,992,712.67**

DEDUCT ASSETS NOT ADMITTED

Adjustment Due to Rate of Exchange on Canadian Currency	$ 1,075.25	$
Deposits in suspended banks, less $7,503.46 estimated amount recoverable	14,186.29	
Book value of bonds over amortized or investment value	14,588.04	
Book value of stocks over market value	664.00	
Interest due and accrued on mortgage loans in default	6,468.38	
Advances to Mortgagors	21,033.22	
Liens, loans or other credits in excess of net value of individual certificates	9,746.60	
Notes Receivable on Printing Plant and Machinery	2,925.00	
F. H. A. Certificate of Claim	405.08	
Printing Plant Equipment and Book Inventory	13,434.36	84,526.22
Total Admitted Assets		**$5,908,186.45**

LIABILITIES, RESERVES AND UNASSIGNED FUNDS.

Death benefits due and unpaid	$	$ 3,402.92
Salaries, rents, expenses, commissions, etc., due or accrued	7,310.79	
Estimated amount due or accrued for taxes	632.23	
Reserve for Dividends to Members	60,000.00	
Advance payments or premiums	14,004.40	
Unearned interest and rent paid in advance	2,065.26	
Orphans Fund (In trust for beneficiaries under age)	162,331.10	
National Fund (not for insurance purposes)	8,136.94	
Concord Fund (in trust for members of former Concord Societies)	28,828.31	
Current Liabilities		**$ 286,711.95**
Reserve for protection of certificates (adult) (N.F.C. 4% and American Experience 3½%)	3,175,529.00	
Reserve for protection of Juvenile Certificates (Standard 3½% Industrial)	63,442.00	
Total Reserves		3,238,971.00
Special and Contingency reserves		60,000.00
Total Liabilities		**$3,585,682.95**
Unassigned Funds		2,322,503.50
Total to Balance with Admitted Assets		**$5,908,186.45**

EXHIBIT OF CERTIFICATES

	Number	Amount
Benefit certificates in force December 31, 1939	36,242	$24,793,762.10
Benefit certificates written during the year	5,564	2,781,800.00
Benefit certificates revived during the year	2,518	1,449,495.28
Totals	44,324	$29,025,057.38
Deduct terminated, decreased or transferred during the year	5,222	2,978,902.38
Total benefit certificates in force Dec. 31, 1940	39,102	$26,046,155.00
Benefit certificates terminated by death reported during 1940	268	210,106.65
Benefit certificates terminated by lapse reported during 1940	4,954	2,768,795.73

EXHIBIT OF DEATH CLAIMS

	TOTAL CLAIMS	
	Number	Amount
Claims unpaid December 31, 1939	9	$ 4,585.85
Claims reported during the year	268	210,106.65
Totals	277	$214,692.50
Claims paid during the year	269	209,647.02
Balance	8	$ 5,045.48
Saved by compromising or scaling down claims during 1940		1,150.00
Claims rejected during 1940	1	492.56
Claims unpaid December 31, 1940	7	$ 3,402.92

EXHIBIT OF PERMANENT DISABILITY CLAIMS

	TOTAL CLAIMS	
	Number	Amount
Claims reported during the year 1940	771	$25,500.00
Totals	771	$25,500.00
Claims paid during the year 1940	771	$25,500.00

VALUATION EXHIBIT AS OF DECEMBER 31, 1940
Mortuary Funds only

	ADULT	JUVENILE	COMBINED
Total Admitted Assets	**$4,845,491.16**	**$384,034.61**	**$5,229,525.77**
Reserve for Life Certificates	$3,175,529.00	$ 63,442.00	$3,238,971.00
Claims and Accrued Liabilities	74,542.12	3,218.68	77,760.80
Reserve for Contingencies	60,000.00	—	60,000.00
Total Liabilities	**$3,310,071.12**	**$ 66,660.68**	**$3,376,731.80**
Margin of Safety to Certificate holders	1,535,420.04	317,373.93	1,852.793.97
Totals	**$4,845,491.16**	**$384,034.61**	**$5,229,525.77**
The ratio of admitted assets to total liabilities at December 31, 1940 was	146.4%	576.1%	154.9%
The ratio of actual death losses to the expected deaths according to the mortality tables for the year 1940 was	72.8%	24.0%	70.1%
The rate of interest earned on all benefit funds during the year 1940 was	3.8%	4.4%	3.8%

(Signed) LEE J. WOLFFE, Actuary

NICHOLAS MURASZKO, Supreme President
DMYTRO HALYCHYN, Sup. Rec. Secretary
ROMAN SLOBODIAN, Sup. Fin. Sec. Treasurer

SUPPLEMENTARY STATEMENT FOR THE YEAR 1940 OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.
(Showing detail of Juvenile Fund, Column 4, Pages 2 and 3, of the Financial Statement)

Item No.		Mortuary Fund	Expense Fund	TOTAL
	I—Balance from Previous Year	**$ 356,168.81**	**$ 98,095.17**	**$ 454,263.98**
	II—Income			
12	Total received from members	**24,621.24**	**9,485.57**	**34,106.81**
16	Gross interest on mortgage loans	6,080.05	1,946.80	8,026.85
18	Gross interest on bonds, less $154.51 acc. int.	5,569.51	777.50	6,347.01
20	Gross interest on deposits in banks	27.37	628.98	656.35
22	Gross income from Society's property	7,583.89	1,731.75	9,315.64
26	Total income from investment	19,260.82	5,085.03	24,345.85
37	Gross profit on sale of bonds	1,360.62	20.00	1,380.62
39	**Total Income**	**$ 45,242.68**	**14,590.60**	**59,833.28**
40	**Amount carried forward**	**$ 401,411.49**	**$ 112,685.77**	**$ 514,097.26**
	III—Disbursements			
1a	Death Claims	$ 3,952.00	$	$ 3,952.00
6	Dividends to members	1,232.17	722.33	1,954.50
8	Transfer of equities to Adult Department	7,653.70	19.75	7,673.45
11	Net benefits paid	$ 12,837.87	$ 742.08	$ 13,579.95
12	Surrender values	1,468.92		1,468.92
14	Total benefits paid to members	**$ 14,306.79**	**$ 742.08**	**$ 15,048.87**
17	Commissions and fees on payments by members		38.93	38.93
18	Compensation of managers and others, etc		6,485.41	6,485.41
21	Medical examiners' fees		42.00	42.00
22	Salaries of home office employees		4,363.47	4,363.47
25	Collection charges on Canadian Items		.12	.12
28	General office maintenance and expenses		17.25	17.25
29	Advertising, printing and stationery		982.03	982.03
30	Postage, express, etc		300.25	300.25
31	Lodge supplies		264.52	264.52
32	Official publication		5,700.00	5,700.00
35	Other legal expenses		70.00	70.00
37	Taxes, repairs and expenses on real estate	3,913.85	873.72	4,787.57
39	Actuarial and statistical expense		225.00	225.00
41	Workmen's compensation insurance		34.50	34.50
42	Federal and State taxes on wages paid		174.49	174.49
48	**Total Disbursements**	**$ 18,220.64**	**$ 20,313.77**	**$ 38,534.41**
51	**Balance**	**$ 383,190.85**	**$ 92,372.00**	**$ 475,562.85**

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Цеї пятниці доклад проф. Ол. Кошиця в Колюмбії.

Минулої пятниці проф. Колман заповів в Колюмбійськім університеті на вечері Української Пісні й Танку, що в пятницю, 14. березня, припадає спеціяльна атракція в серії викладів на українські теми, що є влаштовані Департаментом Східньо-Европейських Мов на Колюмбійськім університеті враз з Українським Народним Союзом. Тою атракцією буде виклад проф. Ол. Кошиця, б. диригента світової слави Української Республиканської Капелі. Проф. Кошиць подасть українською мовою огляд української музики. Початок година 8. вечером, Колюмбійський університет, Скермергорн Гол, кімната 305. Доїзд: експресовий собвей семої евені (242 Кортленд) до 116 вулиці, а потім до Амстердам евні, а звідтам до 118 вулиці, де є Скермергорн Гол.

МАЦУОКА ТАКИ ЇДЕ ДО МОСКВИ І БЕРЛІНА

ТОКИО. — Японський міністер заграничних справ Мацуока заповів, що їде до Берліна і Риму, а також твердять, що він цілком певно буде і в Москві. Це вважають „злим знаком" для демократій. З того, що вияснється урядово, знати тільки те, що Муцуока хоче „поздоровити" Німеччину і Італію зо заключенням Потрійного Союзу, як теж навязати особисті звязки з політичними особистостями, бо, привязує до таких звязків велике значіння.

В НІМЕЧЧИНІ ПРО ПОДОРОЖ МАЦУОКИ

БЕРЛІН. — Кореспондент часопису „Ди Ню Йорк Таймс" подає, що коли іде про німецьку пресу, то нема сумніву, що Мацуока їде до Берліна і Риму на те, щоб порозумітись щодо „нового порядку" в світі. А далі, щоб співділати на Тихому океані з огляду на намагання през. Рузвелта і Британії викликати тамже війну. Ось так пише націстівська преса, звязуючи цю подорож ще й з американським законом про допомогу Англії та з „военною поставою" Злучених Держав.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Михайла Грушевського, від. 219., відбудуться в суботу 15. березня, в годині 7.30 ввечір в укр. прав. галі, 675 Савт 19 стр. Проситься всіх членів прибути на збори, бо є важні справи до полагодження, і платити місячні вкладки. * Т. Боднар, предс.; М. Соколовський, кас.; С. Труш, сек.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. — **Квартальні збори** Тов. ім. Тараса Шевченка, **від.** 42., відбудуться в неділю, 16. березня, в годині 2. пополудні в льокали У. Н. Дому, 237 Гоп авня. Пасейк. На цих зборах будемо обговорювати важні справи. Тому проситься всіх членів і членниць до участи. Довгуючих членів напоминається притримуватись статута та товариської ухвали, щоб не наразитись на суспензу. Всякі урядові справи проситься залагоджувати тільки на зборах, а не по зборах в урядника в хаті, бо урядник самий не може рішати того, що рішать збори. Члениці, старайтесь привести нових кандидатів у члени У. Н. Союзу і нашого відділу, а ми їх радо впишемо без жадного вступу, ще й дістанете добре винагородження за ваш труд. Говоріть про це зо знайомими, з сусідами, та при всякій нагоді старайтесь дістати нових членів. Як нема таких, то таки загляньте у себе в хаті, чи всі стоять в У. Н. Союзі. В. Юсипчук, предс.; В. Лелет, кас.; Н. Головачук, фін. секр.

З ДНЯ

НАШЕ ЗАСТУПНИЦТВО.

Деякі наші ґазети ставлять нині у сумнів думку, чи ми за границею маємо право виступати в імені українського народу? Ми тут відбігли від інтересів, українського народу; а крім того ми тепер звязані льояльністю до новопри-браної батьківщини. Тому ми найвище можемо освідомляти чужі політичні кола і чужу загальну, публичну опінію про те, що діється на українських землях й засадничо представляти їм ті стремління, до яких прямує український нарід. Робити які небудь обіцянки, звязувати долю українського народу з одним табором або другим, одним словом вести активну закордонну політику — ми не маємо права.

ЗМІНА ДУМКИ.

Треба зазначити, що такі думки чомусь появляються тепер, коли активної політики українцям найбільше потрібно. Дотепер було поширене інше поняття, а саме, що якраз ми мусимо говорити в імені українського народу, бо той нарід має завязані уста і не може говорити у власній справі. На українських територіях панує жорстокий наїзник, який буквально карає смертію кожного, що хотів би видвигнути бажання українського народу до його самостійности.

А тому, що ми є закордоном, під владою, що шанує свободу й помагає поневоленим в їх справедливих домаганнях, ми повинні тут в імені поневолених братів голосно говорити. Дотепер ми були в той спосіб переконані і в тім дусі ми довгі роки за кордоном поступали. Тепер дехто змінює цей погляд.

З КОТРИМ ТАБОРОМ?

Не знати, чи є ще хто серед нас, що далі вірить, начеб всестороннім необовязучим представлюванням української справи за границею, не кажучи з ким український нарід по вигрі може чи буде симпатизувати — ми викличемо в котрого небудь чужого політика зацікавлення до української справи? Чи є хто, що в це вірить?

Здається, що нашим завданням за кордоном є не лиш представляти в всесторонній спосіб стремління українського народу, але також представляти політичні потенціяли, будучі можливости конкретної співпраці між даним табором і українським народом, коли останній відзискає свою самостійність. Бо лиш в цей спосіб ми зможемо викликати серед чужих кол справжнє зацікавлення, а далі, дійсну поміч, якої бажаємо. Без цього з боку чужих кол в найкращім випадку зазнаємо декілька теплих слів, чи компліментів і на тім кінець.

ДОГОВОРИ.

Нема страху в тім, щоб на чужині ми відбігли від інтересів українського народу так далеко, що не розуміємо тих інтересів і не маємо права в його імені заключати якихось договорів з чужими сілами. Всі ми пильно слідкуємо за тим, що діється в старім краю. Щодо другого, то цілком певно ті чужі сили самі не захочуть з нами тих договорів заключати.

Але, колиб нам вдалось якстій зацікавити цей табор, у якім живемо, українськими справами, то хто зна, чи дані потуги не хотілиб самі пошукати звязку з компетентними українськими колами, чи особами і з ними увійти в договори, признавши їх формально бодай тимчасовими заступниками поневоленого українського народу?' Добитись формального визнання самостійної української держави з боку англьо-саксонського табору й признання леґального представництва — це не є неможлива справа. Для неї варта змагатись. Інші народи, серед тяжчих обставин, добились цього. Але вони вірили в свої сили, не були залякані перешкодами, не говорили: „Не дурімо себе, мовчім і чекаймо кращих часів".

СИМПТОМАТИЧНЕ ЯВИЩЕ.

Ця нагла скромність, мовляв, „ми не маємо права говорити в імені українського народу", є симптоматична. Вона відбиває психіку людей, які не вміють робити рішень. Теоретично вони дуже освідомлені й знають, що світ належить лиш до рішучих. Як довго дана справа далеко, за горами, так довго вони вихваляються, що то вони не зроблять, коли прийдеться їм ту справу довершувати! Колиж та справа появиться їм перед самим носом і зажадає від них рішучого недвозначного ділання, вони нагло мякнуть, обертаються довкруги і говорять: „Та властиво ми не маємо права..."

Зрозуміло, що колиб цілий широкий український загал станув на становищі, що еміграція не має права говорити в імені інтересів українського народу, то треба булоб з тим погодитись. Але тоді треба булоб виразно і недвозначно це сказати і цього держатись, а не перескакувати раз-у-раз з одної засади на другу і говорити, що „український нарід має замкнені уста, ми мусимо за нього говорити", а другий раз казати: „Ми не маємо права".

ВПИСУЙТЕ СВОЇХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ І В ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧІТЬ ЇХ БУДУЧЧИНУ.

КОНТРОЛЯ ВІЗ З ВАШИНҐТОНУ

ВАШИНҐТОН. — В департаменті стейту носяться з думкою, щоб віза видавали не поодинокі американські консуляти на місцях, тільки департамент стейту. Бо департамент стейту має точний список всяких чужих агентів і шпиґунів, які дістають ріжні підроблені документи і на них хочуть дістатись до Америки.

Вигадка.

Скажіть, добрий чоловіче, чи добре я йду у Трохимівку?

— Я ніякий добрий чоловік, я війт у цьому селі.

У старокраєвого лікаря.

Такем, прошу пана доктора зісхла, як та курка, щом еґомосцеви в подарунку занесла.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

КЛІВЛЕНД, О. — Сестр. Н. З. П. Д. Марії, від. 112., буде мати свої збори в неділю, 16. марта, зараз по Сл. Божій, як звичайно, в гали церковній. Просимо всіх членкинь прийти начас і вирівнати свої вкладки. Ті, що довгують з минувших місяців, мають також пригадати собі за ці збори. — Уряд: Марія Ліска, пр.; Катерина Габрівська, фін. секр.; Софія Лазука, кас.; Домінійка Романович, рек. секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Місячні збори Бр. св. Василія, від. 339., відбудуться в суботу, 15. березня, в годині 6:30 вечером, в домі Громади, 3322 Н. Лавренс ул. Проситься прийти начас і поплатити свої належитости, щоб не наразитись на суспенду. Пригадується не забувати за приєднування членів до У. Н. Союзу, як старших, так і молодших. — Уряд: Ів. Сорока, предс.; Ів. Бішка, кас.; Ів. Сорока, секр.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. — Бр. св. Димитрія, від. 288., відбуде свої збори у неділю, 16. марта, пополудні в 2. годині. Проситься всіх членів прибути на збори. — Юрій Заблоцький, пр.; Дмитро Мушастий, кас.; Андрій Данилюк, секр.

АВБОРН, Н. Й. — Чвертьрічний мітинґ Тов. Запор. Січ, від. 283., відбудеться 16. березня, в 2 год. попол., в січовій гали 135 Вашинґтон Стр. Буде приняття нових членів до Тов. і У. Н. Союзу без вступного і важні наради. Уряд просить всіх прибути. За уряд: М. Фета, Андрій Шварик, М. Курій, Е. Саварин.

СТЕМФОРД, КОНН. — Квартальні збори Бр. св. Арх. Михаїла, від. 350., відбудуться в неділю, 16. березня, в годині 5. пополудні, в церковній гали на Ґрінвич Еве. Проситься всіх членів і членкинь місцевих і позамісцевих прийти на збори, бо є важні справи до полагодження. Рівнож пригадується довгуючим членам, щоби вирівнали свої залеглі вкладки, бо в противнім разі поступиться після статуту. Пригадується членам, що наближається конвенція; хто має які добрі завваги до поправки статуту або просьбу до комісії, нехай прийде на збори й спільно обговориться. Найголовніше, треба старатися про нових членів до У. Н. Союзу. — Василь Карий, пр.; Василь Блащук, кас.; Ілько Михайлишен, секр.

АЛЕНТАВН, ПА. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147., відбуде місячні збори в неділю, 16. марта, в 2. годині пополудні, як звичайно, на гали парохіяльній. Проситься членів прийти на означений час тай заплатити свої вкладки. Ухвалимо проекти на 20. конвенцію. Довгуючі члени, що не заплатять своїх вкладок до 25., будуть суспендовані. — За уряд: П. Матковський, предс.; І. Рудакевич, кас.; І. Федорак, секр.

ВІЛКС-БЕРРІ, ПА. — Квартальні збори Бр. св. О. Николая, від. 99., відбудуться в неділю, 16. березня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній. Проситься членів прибути на ті збори численно, бо є кілька важних справ до порішення. Довгуючі члени упоминається, щоби вирівнали свої залеглі вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Уряд.

ЛОРЕЙН, О. — Місячні збори У. Н. Союзу, від. 50., відбудуться 16. марта, в годині 1. пополудні, в гали, де звичайно, під ч. 2545 Е. 33 Стр. Проситься всіх членів прийти на збори. — М. Шемчик, секр.

ГЕЙЗЛЕТОН, ПА. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 85., вибрало на річних зборах новий уряд на 1941 рік: В. Шипула, предс.; М. Процко, заст.; О. Костюк, фін. секр. і кас.; С. Глинянський, рек. секр.; контрольори: Г. Петрівський, Н. Війтишин і М. Поливка. Мітінґи будуть відбуватися у 1. неділю, по пятнацятім. Члени, котрі не були на річних зборах, щоб прийшли на наступні збори, котрі відбудуться 16. березня, в 1. годині пополудні, в Юній гал, і вислухали ухвал, які зайшли на річних зборах. Також члени, котрі не вирівнали довг за 1940. рік, щоб старалися вирівнати, бо як не вирівнають, будуть суспендовані. — В. Шипула, предс.; О. Костюк, секр.-кас.

НЮ КЕСЛ, ПА. — Квартальні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 74., відбудуться в неділю, 16. марта, пополудні в годині 2., в галі церковній на Ровз Еве. Конче проситься, щоб кожний член прибув, бо є важні справи до полагодження. — Уряд.

ГАМТРАМК, МІШ. — Місячні збори Тов. „Згода", від. 20., відбудуться в неділю, 16. марта, в годині 2. пополудні, в Укр. Хаті, 2240 Ґрейлінґ вул. Взивається всіх членів прибути на мітінґ і вирівнати свої місячні залеглости. — Йосафат Прихідко, рек. секр.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 97., відбудуться 16. марта, в галі церковній, 47 Говп Еве., в 2. год. пополудні. Кожний член має явитись особисто на збори, а довгуючі члени будуть суспендовані безварунково, як не сповнять довгу в відділі, то щоби потому котрий з членів не гнівався на уряд, коли з таким членом поступиться так, бо то вже забагато з таким неплаченням вкладок. — В. Бродський, предс.; М. Табачук, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. Укр. Січ., від. 170., відбудуться в неділю, 16. березня, в годині 6. вечером, в У. Н. Домі, 181-183 Фліт ул. Обовязком кожного члена прийти на збори і заплатити свої місячні вкладки до У. Н. Союзу і до Тов. Січи. Ті члени, котрі є довжні більше як два місяці, як не заплатять свого довгу без огляду на їх імена, члени будуть суспендовані. — Т. Наконечний, секр., 16 Sanford Pl., Jersey City, N. J.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Місячні збори Бр. св. Юрія, від. 379., відбудуться в вівторок, 18. марта, в год. 7:30 ввечір, при Оклей і Райс ул. Проситься членів прийти на ці збори, бо є важні справи до полагодження. Також проситься довгуючих членів прийти та вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі можуть бути суспендовані. — Василь Пилипів, предс.; М. Фединський, кас.; Андрій Боднарчук, секр.

БРОНКС, Н. Й. — Чвертьрічний мітинґ Тов. Згода, від. 210. відбудеться в годині 8. вечером в суботу, 15. марця, в гали Демократичного Клюбу, 2861 Істерн Болвард. На порядку нарад маємо справи придбання нових членів до У. Н. Союзу. — С. Завадовський, предс.; Іван Франко, секр.; Т. Давидів, кас.

ДЖАНСТАВН, ПА. — Надзвичайні збори відділу 300., які мали відбутися в неділю, 16. марта, відложено на неділю, 23. марта. Проситься всіх членів прибути на ті збори. На 1941. рік вибрано той самий уряд: В. Олексюк, предс.; Т. Кавчак, скарб.; А. Годчак, фін. секр.; контр. комісія: Н. Шибінський, А. Дацько. Адреса: A. Hodczak, 335 Decker Ave., Johnstown, Pa.

МАРИНАРІ В БЕРМУДІ. — Недавно тому американські маринарі підняли американський прапор на новій оборонній базі на острові Токера, на Бермуді. На світлині: Перегляд американських маринарів доконав при тій нагоді британський губернатор генерал Бернард, і американський командант майор Гилмен.

UFS

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМ САМИМ СТАВАЙТЕ СПІВВЛАСНИКОМ ШІСТЬ МІЛІОНОВОГО МАЄТКУ ЦЕЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННО ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ТАРЗАН, ч. 249. Маятник смерти.

Вершок тонкого дерева, на якім заховався Том, був наче маятником смерти. Скорше чи пізніше, львиця його схопить.

Раз навіть львиця вже зачепила його пазурами. Заохочена тим, львиця почала з більшим завзяттям атакувати Тома.

Тепер Том почув, що в споді дерева щось тріщить. Він почав разом з деревом падати на землю.

Нетерплива львиця вже гострила зуби, щоб відразу взяти в свою пащеку хлопця. Чи вдасться це їй?